

ÖFVERSIGT

AF

**KONGL.
VETENSKAPS-AKADEMIENS
FÖRHANDLINGAR.**

FJORTONDE ÅRGÅNGEN.

1857.

Med fyra taflor.

STOCKHOLM, 1858.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

Innehåll.

	Sid.
ANDERSSON, Släktet Trachypogon	45.
ARESCHOUG, Confervernas fruktifikation	35.
BAHR, organiska ämnens börjande förruttelse	281.
BJÖRLING, de Bernoulliska talen	107.
— , ur en inlemnad matematisk afhandling	205.
BLOMSTRAND, egendomliga Molybdenföreningar	393.
BOECK, fysiologiska iakttagelser	95.
BOHEMAN, till Lapplands entomologi	15.
CEDERSTRÅLE, ny art af Carex	199.
DAHLANDER, om arean af en viss oändligt liten triangel	269.
— , felfördelningen vid bestämmande af en punkts läge	405.
DAHLBOM, svenska småiehumoner	289.
ERDMANN, vattenståndet i Mälaren och Saltsjön 1856	65.
FRIES, Svamparnes Calendarium	137.
GRILL, lemningar af Uroxe i Östergöthland	37.
— , om den hårlösa hästracen	385.
HANSTEEN, de periodiska variationerna i magnetisk inclination	105.
HILL, när äro de n första termerna af Bernoullis serie gifven fraction af den i den sista ingående derivatan?	259.
— , integration af ett system differential-egvationer	267.
HOLMGREN, Ophionid-släktet Anomalon	157.
KINBERG, nya Annelider, Amphinomca	11.
KREUGER, vindarne 1856 och stormen den 17 November	93.
LILLIEHÖÖK, Ijungens utdöende på svältorna	317.
LINDBERG, nya nordiska mossarter	123.
LINDSTRÖM, till Gottlands Geologi	33.
LOEW, Afrikas Diptera	337.
LOVÉN, C. O., utvecklingen af Hydractinia	305.
LÖNNROTH, Gottlands Laf-flora	1.
MALM, art af Raja, ny för Sveriges fauna	187.
MOSANDER, Wegelins Platina-filtrum	264.
RETZIUS, A., ref. Troyon om fornlemningar i Schweiz	25.
SANDAHL, två nya Rhizopoder	299.
STENHAMMAR, Gottlands och Ölands Laf-flora	109.
STÅL, Copicerus, Phytophaga, Longicornia, Sphigidæ	53.
SVANBERG, om Brandoljesyra	237.
— , ref. Carlson om Peplolith	241.
— , » Bergstrand om svenskt hvetemjöl	247.

	Sid.
THOMSON, Sveriges Stenini	219.
—, Skandnaviens Proctotruper	411.
TORELL, O., Bref om Island	325.
WAHLBERG, J. A., underrättelser om hans död	83.
WISTRAND, året 1856 i nosogeografiskt hänseende	423.
WREDE, minsta kvadratmethodens tillämpning	74.
WRIGHT, foglar i Savolax	41.
ZETTERSTEDT, Pyreneiska snäckarter	273.
ÅKERMAN, utbredningen af <i>Biatora einnabarina</i>	333.

Inlemnade skrifter: AGARDH, 68; BJÖRLING, 200; BURMAN, 428; ERDMANN, 36, 68; Kongl. Förvaltn. af Sjöärendena, 128; HANSTEEN, 99; LINDHAGEN, 99; Kongl. Sjöförsvars-departementet, 68, 384; SUNDEVALL, 99; WALLENGREN, 99.

Med döden afgångne ledamöter: BONAPARTE, 279; HARTMANS-DORFF, 36; LICHTENSTEIN, 318; A. SVANBERG, 318; SYDOW, 318; THÉNARD, 279; WALLQVIST, 279.

Invalda ledamöter: ANGELIN, 318; GUMÆLIUS, 200; KREUGER, 36; RYDQVIST, C., 99; STEENSTRUP, 428.

Sekreterarens berättelse på högtidsdagen 129.

Priser: LINDHAGEN 99.

Wallmarkska donationen 68.

Resanslag: LINDSTRÖM, MEVES, FRISTEDT, 99, 428.

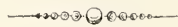
Præsidisval: PLATEN, 128, 384; RETZIUS, A., 428.

Utbyte af skrifter: 36, 262, 384, 428.

Skänker till Akademiens Bibliothek: 10, 40, 82, 99, 128, 156, 201, 236, 266, 272, 304, 314, 336, 404, 410.

Skänker till Riks-Museum: Zoologiska afdelningen: 68, 100, 128, 202, 262, 279, 318, 388. — Botaniska afdelningen: 32, 68, 100, 128, 202, 279, 319, 388, 429. — Mineralogiska afdelningen: 279.

Meteorologiska iakttagelser: 69, 101, 135, 204, 322, 389, 430.

Om utbredningen af laf-arten *Biatora cinnabarina* i Skandinavien. — Hr J. ÅKERMAN meddelade följande:

»Den för sina skönt röda fruktsköldar utmärkta skorplafven *Biatora cinnabarina* upptäcktes först af Pastor S. CHR. SOMMERFELT i Saltdalen i Norrige sällsynt vexande på enbuskar och björkstammar, och beskrefs af honom i K. Vetenskaps-Akademiens handlingar 1823, under namn af *Lecidea cinnabarina*. Sedermera har den funnits af Prof. BLYTT i det sydligare Norriges fjelltrakter icke under 1000 fot öfver hafvet, samt ytterst sällsynt i Schweiz af SCHÆRER »ad infimos pinorum truncos locis udis in alpebus Bernensibus». Slutligen har KOERBER i sitt Systema Lichenum Germaniæ 1855 p. 206 anført arten såsom funnen af v. FLOTOW »an Fichten, Knieholz u. Birken im Hochgebirge (Riesengebirge) äusserst selten». Ingenstädes har denna laf blifvit funnen i någon myckenhet vexande.

Under det jag efter en resa i norra Ångermanland, uti Örnsköldsvik den 30 September 1856 inväntade det från nordligare orter kommande ångfartyget, som skulle återföra mig hem till Stockholm, tillbragte jag såsom tidsfördrif några timmar på det invid staden belägna omkring 600 fot höga Åsberget, hvarifrån man har fri utsigt öfver hvarje punkt, så väl af den lilla nya staden, som af den stora och förträffliga hamnen, och som för sin laf-vegetation icke saknar intresse. Under nedstigandet från berget öfverraskades jag af ett litet tvinande granträd, som så väl på stam som grenar var nästan fullsatt med ymnigt frukt-bärande exemplar af denna sköna laf, som då för mjjg var alldeles okänd och hastigt påsedd ansågs vara en afvikande form af *Parmelia hæmatomma*. Jag insamlade hvad som fanns på nämnde granbuske och som mera sparsamt träffades på ett par i närheten vexande smärre granar, men tidens knapphet för tillfället medgaf icke vidare efterforskning. Under en resa till samma trakt vid tidsskedet mellan September och October innevarande år har jag funnit samma laf-art icke allenast vexande på den branta sluttningen af Åsberget, i trakten mellan den nedre skogbevexta delen och den öfre klippiga och nästan kala toppen,

utan äfven i den lägre belägna skogen omkring Örnköldsvik till omkring $\frac{1}{2}$ mil norrut åt Arnäs samt vid Fröstdals hemman i Nätra socken, 2 mil söder om nämnde stad, och slutligen i grannskapet af Hernösand. På alla dessa ställen har den funnits i gles skog, aldrig i tätt och frodigt växande, kanske mest på fuktiga ställen, men äfven på torr och mager sandgrund, för det mesta på nedre delar af små och förtvinande granar, men stundom äfven utlöpande på de minsta smågrenarne. På stammen af större frodiga granträd fanns den ytterst sällsynt, åtminstone fruktbarande, men oftare på lågt sittande och utåt marken utbredda grenar. Den hvita lafskorpan, hvilken, såsom SOMMERFELDT redan anmärkt, mycket liknar den af *Parnelia tartarea*, betäcker helt och hållet en mängd granstammar, och angifver redan på temligen långt håll, hvar man skall söka lafven, men fruktbarande exemplar äro mera sällsynta, och frukter träffas, besynnerligt nog, icke gerna midtuti denna vidtutbredda skorpa, utan oftare samlade uti fläckar af en och annan kvadrat-tums yta på den renare barken. Blott på en tall och ett par aspstammar har jag sett lafven, men ej på en enda En, ehuru jag granskat en mängd enbuskar, och icke heller på björk.

Man synes kunna sluta af ofvannämnda förhållanden, att denna lafart finnes på granbark i hela Ångermanland och troligen äfven i de nordligare länen. Egendomligt är det, att den i dessa östliga delar af Skandinavien träffas nästan uteslutande på gran, samt nedstiger på låga platta landet, då den lika uteslutande finnes på En och gammal björk på norska sidan, samt blott i de högre fjelltrakterna.

Mag. THEOD. FRIES, som förlidne sommar gjort en resa till de nordligaste delarne af Norrige, och som tillätit mig offentliggöra de iakttagelser, rörande *B. cinnabarina*, som han i bref till Doctor STENHAMMAR och mig meddelat, skrifver härom följande:

»Enligt hvad jag har mig bekant, är denna laf en egentligen för den högsta norden och de högre fjelltrakterna egendomlig art. I Saltdalen är den enligt SOMMERFELDT redan sällsynt, men i Ost-Finmarken är den högst allmän, synnerligen något upp på

fjellsluttningarne på enbuskar (*Juniper. communis* β *nana*); mera sällan får man dock vackra exemplar af densamma. Ofta nog finner man blott dess hvita, med någon vana lätt igenkännliga, crusta, ännu oftare med ett eller annat apothecium, liknande exemplaren i SOMMERFELDTS *exsiccat.* Stundom träffas den långt ut på de smala grenarne; endast mera sällan på den nakna veden af skadade enbuskar. På björk förekommer den nästan endast vid roten på äldre träd, samt på kullfallna stammar. En enda gång såg jag den på *Empetrum*. Utom Finmarken fann jag den, men endast på En, i den flik af Finland, som jag som hastigast i sonras genomvandrade, samt på svenska sidan af gränsfjellen mellan Norrige och Herjeådalen, dock sparsamt och blott i öfre delen af Björk-regionen.»
